

# Egyszerű ámokfutás

14. A Pax Romana Forum nevű katolikus szervezet elnöke (Horányi Özséb) és a Pannonhalmi Főapátság 1998-ban *Megfontolások a Soáról* címen (a keresztény-zsidó viszonyról szóló hasonnevű pápai enciklikától ihletve) konferenciát rendezett. Anyagát egy évvel később, 1999 végén a Balassi Kiadó *Magyar megfontolások a Soáról* címen megjelentette. A kötetbe, amelynek egyik külsős szerkesztője ugyancsak Horányi Özséb volt, utólag került be Csepeli György *Jelenlét hiány által (Antiszemitizmus Közép- és Kelet-Európában)* című 15 oldalnyi, főként a magyar antiszemitizmus történetét felvázoló írása.

A szerző összesen négy magyar antiszemitát említ név szerint: Németh Lászlót, Csurkát, Csoórit és – Szörényi Lászlót. Az utóbbit Csepeli az *Antiszemitizmus Magyarországon az államszocializmus alatt* alfejezetben tárgyalja. Megállapítja, hogy a „népies-urbánus” ellentét a „nem zsidó-zsidó” szembenállás fedőneve volt, majd így folytatja: „A »népi« ellenzék kritikája elsősorban a szocialista internacionalizmus ellen irányult, mely által a nemzeti identitást látták veszélyeztetve. (...) Csurka István, aki utóbb a szélsőjobb exponense lett, a magyar nemzet »pincérnemzetté« való elfajulásáról beszélt, míg Szörényi László, utóbb a Magyar Köztársaság római követe, Magyarországot »hongkongizációja« ellen fújta riadót.”

Hogy került Szörényi egy mondatba a MIÉP elnökével?

Először is: olvasatlanul. Nyilvánvaló, hogy a kiadónak sietnie kellett, s arra sem jutott idő, hogy bárki akárcsak átfussa a szöveget. (Ezt bizonyítja egy másik gyöngyszem: „a kapitalista átalakulás olvasztótengelyként működött”.) Ennek fényében jó szándékú szereptévesztés,

hogy a Balassi igazgatója, Kőszeghy Péter a *Magyar Nemzet* 1999. dec. 10-i számában megjelentetett fizetett közleményében megvédi ugyan háromévtizedes ismerősét az antiszemitizmus vádjától, de elfelejti kiadója nevében megkövetni Szörényit.

Másodszor és érdemben: azt csak Csepeli tudhatja. Ha védekezhetne is (mint ahogy szerintem nem védekezhet) avval, hogy kifejezetten nem írta le azt a képtelen rágalmat, hogy Szörényi antiszemita, abban is marad épp elég felháborító, amit kifejezetten leírt: Szörényi nem tartozott a „népi” ellenzékhez, ha valamelyikhez tartozott, akkor inkább a másik, az „urbánus” ellenzékhez, de leginkább (és ezzel egyáltalán nem összeférhetetlen módon) független gondolkodó volt és maradt; a párhuzam sugalmazásával ellentétben nem egyformán dehonosztáló, ha valaki a szélsőjobb exponense, illetve ha valaki a Magyar Köztársaság – történetesen az Antall-kormány által kinevezett – római követe; a „hongkongizáció” szót Szörényi soha le nem írta, ki nem ejtette a száján, s – megkérdeztem tőle – azt sem tudja, mi az.

Csepeli egy helyen „az 1990–94 közötti ideológiai ámokfutásról” beszél. Annak a pártnak a tagjaként, amelynek Csepeli egyik fő ideológusa, nagyon nem szeretném meggondolatlan mondatait ellenkező irányú ideológiai ámokfutásnak tartani. Nem. Esetében ideológiamentes, „örök emberi” felületességről és ebből fakadóan a másik ember becsületébe gázoló kíméletlenségről van szó. Tartozik egy nagy bocsánatkéréssel Szörényi Lászlónak.

Bojtár Endre

## 2000-ben is

Az új esztendőben is találkozhatunk a Vasas Családi Vendéglőben, csakúgy, mint ta-